

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly horgony (Szilágyi Dzsózsa)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

A kisantant miniszterei Romániában

Bukarestből jelenti a Rador: A kisantant külügyminiszterei a bukaresti konferenciára holnap érkeznek meg. Benes cseh és Scitovszky lengyel külügyminiszter ma éjjel Nagyvárad és Kolozsváron át utaznak Bukarestbe. Nincsics szerb külügyminiszter Temesváron át érkezik.

Községeket pusztít a szerbiai árvíz

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádból jelentik: Bosznia-Hercegovina és Szerbia belsejében a folytonos felhőszakadások katasztrófális árvizeket idéztek elő. A folyók mind megáradtak. A szerbiai Paradin város telje sen víz alá került. Egyes községekben több ház bedőlt, számos emberélet elpusztult. Belgrádban a Száva is megáradt.

A Magyar Athletikai Club jubiláris versenye

— Budapesti tudósítók távirata —

A Magyar Athletikai Club tegnap ünnepelte fennállásának ötvenesztendő jubileumát. Az ünnepély alkalmából rendezett emlékversenyen megjelentek Horthy kormányzó, a Budapesti tartózkodó főhercegek, közéleti és társadalmi előkelőségek és a diplomáciai kar több tagja.

A jubiláris ünnepség disztrivonulással kezdődött. A menet élén Somfay László athléta vitte a club zászlaját, majd követték az elnökség tagjai, a régi gárda, athleták, birkózók, evezősök, futballisták, skielők, tennisezők, uszók és vívók saját dresszükben. A Hunyady induló hangjai mellett sorakoztak fel a club tagjai, akiknek nevében Puskás Gyula tartott üdvözlő beszédet.

Az ünnepély befejezése után kezdetét vette az emlékverseny, amelynek eredményei a következők:

Százjardos síkfutás: 1. Rózsahegyi 10.2, 2. Juhász 10.3, Veress 10.04.

Súlydobás: 1. Darányi 12.83, 2. Kálai 12.81, 3. Egry 12.55.

Százjardos gátfutás: 1. Somfay 16.8, 2. Távolugrás: 1. Bakó 6.85, 2. Somfay 6.70, 3. Farkas 6.62.

Magasugrásban: Gáspár, Szilágyi és Vidóczy holtversenyben 175 cm. eredményt értek el.

A nagyszámban összegyűlt lelkes közönség melegen ünnepelte a versenyzőket. A verseny után fényes bankettet rendeztek amelyen számos felköszöntő hangzott el.

A bolgár külügyminiszter Belgrádba érkezett

Bolsevista ellenes front a Balkánon

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádból jelentik: Kalfov bolgár külügyminiszter váratlanul a szerb fővárosba érkezett. Utazásának az a célja, hogy tájékoztassa a jugoszláv kormányt a bulgáriai helyzetről és támogatást kérjen a bolsevizmus leküzdésére. A bolgár külügyminiszter egyben el akarja simítani

a két ország közt a merénylettel kapcsolatban keletkezett ellentéteket is. Belgrádból a külügyminiszter Rómába és Párisba utazik, ahol egy, a Balkánon létesítendő bolsevistaellenes front ügyében fog tárgyalásokat folytatni.

A francia kormány újabb válasza Németországhoz

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A Matin közli, hogy Briand, a német közvélemény javaslatokra vonatkozó válaszcímű megköszönésével foglalkozik. Az új válaszcímű jegyzék el fog menni attól, amelyet Herriot küldött a németeknek. A helyzet ama kérdés körül forog, hogy Németország mi

lyen kötelezettségeket vállal magára a francia határokon kívül, egyéb határok tekintetében. — Erre vonatkozólag Stresemann kijelentette, hogy a német kormány hajlandó valamennyi országgal döntőbíráskodási szerződést kötni.

Ma délből közszemlére tették az állampolgári listát

Munkába lép a fellebbezési bizottság

Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján több ízben hírt adtunk arról, hogy az állampolgárok listáját újabb közszemlére helyezik. A terminusok azonban még minden egyes esetben halasztást szenvedtek.

Ma délelőtt újabb információkat a lista közszemlére helyezése felől és hivatalos helyről nyert felvilágosítás alapján közölhetjük, hogy a munkálatok most már tényleg befejeződtek, úgy, hogy ma már nem volt akadály a lista kifüggesztésének.

Mint lapzártakor értesülünk dr. Vostinár János főjegyző intézkedésére ma déli 12 órakor 30 napos közszemlére helyezték az állampolgárok listáját, amelynek adatai ellen 40 napon belül jogában áll az érdekelteken kívül bárkinek fellebbezni. Az írásbeli fellebbezések — amelyek bejegyzésmentesek — a polgármesteri hivatalhoz címzetten a tanács iktatóba kell benyújtani, ahonnan öt napon belül hivatalos úton a Táblán működő és három tagból álló fellebbezési bizottsághoz terjesztik át. A bizottság elnöke Stefan Stanesco táblaelnök

tagjai pedig dr. Popovici Miklós prefektus és dr. Hoványi Gyula volt jogakadémiai dékán.

Az állampolgárok listájának

Hindenburg beiktatásának végleges programja

Családjával érkezik Berlinbe az elnök

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: Lázás előkészületek folynak az új köztársasági elnök ünnepélyes fogadtatására, amelynek programját a legapróbb részletekig most állítja össze az ideiglenes elnöki hivatal. Az eddigi tervek szerint Hindenburg felesége és fia kíséretében a hó 11-én érkezik Berlinbe. A pályaudvaron a belügyminiszter, a hadsereg és tengerészeti főparancsnokok, az elnökségi államtitkár, a városparancsnok, a főpolgármester és a rendőrfőnök fogadják. Az új elnök a pályaudvarról a Wilhelmstrasséra megy, ahol a kancellár vendége lesz. A tizenegyedik ünnepségeket este bankett feje

zti be, amelyen résztvesznek a kormány tagjai és Simons ideiglenes elnök.

Másnap 12-én Hindenburg a Reichstagban a kormány és képviselők jelenlétében leteszi az esküt a weimari alkotmányra. Eskütel után fogadja egy század tisztelgését, majd egy lovaszázad kíséretében az elnöki palotába vonul, ahol Simons ideiglenes elnök ünnepélyesen beiktatja hivatalába.

Délután fogadja Luther kancellár és a kormány tagjai üdvözlését. Este nagy lakoma lesz, amelyen az összes politikai pártok képviselői részt vesznek.

MAI ZÜRICH NYITÁS

BERLIN . . .	12312	PRAGA . . .	1532—
NEWYORK . . .	517—	BUDAPEST . . .	7260
LONDON . . .	250750	BUKAREST . . .	235
PÁRIS . . .	267625	BÉCS . . .	7280

VARADI ÁRFOLYAMOK:

Magy. kor. . .	330	Dollár . . .	214—
Cseh kor. . .	635	Oszt. kor. . .	3030
Svájc frank . . .	4160	Angol font . . .	1040—
Francia fr. . .	1120	Lira . . .	890—

Ujabb politikai foglyok kicserélése Nagyváradon

— Saját tudósítónktól —

Néhány nap múlva újabb román és magyar politikai foglyok cseréje lesz Nagyváradon. Az akció intézésére Nagyváradra érkezett Burileanu konzul, a bukaresti külügyminisztérium osztályfőnöke és Kristóffy dr. magyar külügyminiszteri tanácsos.

Romániából 16 politikai foglyot fognak Magyarországnak átadni, cserébe olyan román állampolgárokért, akiket Magyarországon ítéltek el.

zi be, amelyen résztvesznek a kormány tagjai és Simons ideiglenes elnök.

Másnap 12-én Hindenburg a Reichstagban a kormány és képviselők jelenlétében leteszi az esküt a weimari alkotmányra. Eskütel után fogadja egy század tisztelgését, majd egy lovaszázad kíséretében az elnöki palotába vonul, ahol Simons ideiglenes elnök ünnepélyesen beiktatja hivatalába.

Délután fogadja Luther kancellár és a kormány tagjai üdvözlését. Este nagy lakoma lesz, amelyen az összes politikai pártok képviselői részt vesznek.

Bérelje

a Hegedűs Kölcsonkönyvtárban

Atlantic mozgó
9 1/4 órákor

Apolló mozgó
5, 7 és 9 órákor

1925. május 7-én

Megnyitó előadás az Atlantic mozgóban!

Isten hozta!

BUSTER KEATO, a legjobb amerikai komikusnak legjobb burleszkje 6 felvonásban

Ezt megelőzi: **Hector és a házasságszédeigő**
Mac Sennet burleszk 2 felvonásban

HIREK

Vasárnap
délután fél 6 órákor

Kolozsvár-Nagyvárad

válogatott mérkőzés
a Károly trónörökös pályán

* Uj váradai ügyvéd. Egy-két esztendeje tűnt fel Váradon Constantin Fortunescu, a legelőzékenyebb, legrokonszenvesebb regátbeli urak egyike. Már is igen sokan szeretik és becsülik. Fortunescu most a Pasteur (Kórház) utcán megnyitotta ügyvédi irodáját, s beiratkozott a váradai ügyvédi kamarába. Fortunescu ismert, kiváló jogász hírében állott már hosszú évekkel ezelőtt Bukarestben. Különösen a Take Jonescu elleni politikai pereit tették jócsengésűvé a nevét.

* A Timisiana Banca de Credit si Economii Sucursala Oradea-Mare a helybeli piac és körlete kivitel és behozatali cégeknek szives tudomására hozza, hogy a Ministerul de Finante Directiunea Generala a Vamilor (Pénzügyminisztérium Vámügyi Igazgatósága) 1925. április 15-i 100253. sz. körrendelete alapján az ország valamennyi vámhivatala részére érvényes vámcsekket kibocsátására korlátlan összeg erejéig feljogosított, mely tekintetben szintén a legelőnyösebb feltételek mellett áll ügyfelei rendelkezésére.

Az Atlantic nyári mozgó ma, csütörtökön megnyílik

Az Atlantic nyári mozgó ma, csütörtökön megnyílik

* Véglegesen rendezték a kisebbségi óvónők ügyét. A városi tanács legutóbbi ülésén teljes megértéssel és méltányossággal rendezte az állásukból elbocsátott kisebbségi óvónők ügyét. A tanács egyhangú határozattal kimondta, hogy azt a három óvónőt, akik a román nyelvviszsgát sikerrel kiállották, továbbra is megtartja és szolgálattételre a közigazgatásnál nyertek beosztást. Azt a hét óvónőt pedig, akik részben koruk, részben pedig más okok miatt nem alkalmasak közszolgálatra, nyugdíjazta és nyugdíjilletményüket a minisztérium jóváhagyásáig előlegképen folyósította. Kimondotta végül a tanács, hogy az óvónők mindaddig régi lakásukban maradhatnak, amíg a lakáshivatalt új megfelelő lakást nem utal ki részükre.

* Jelentkezzenek a fuvarosok. A nagyváradai államrendőrség közlekedésügyi osztályának főnöke felhívja az összes homok, téglá és fafuvarozókat, hogy forgalmi számuk átvétele végett szombaton déli 12 órákor jelentkezzenek az I. emelet 12. számú szobájában.

38 leltől mosódelalnak minden kivételben LEITNER MÁRTON-nál

* Kölcsonkönyvtár ingyenes sorsolás a Hegedűs Hirlapirodában. Május 12-én I. nyemény: 1 üveg pezsgő, Robin Charles Gerliczy-u. pezsgőgyárából. II. 1 pár Baby cipő, Carmen gyermekcipő szalonból, Str. Josif Vulcan (Nagy Cándor-u.) 4. III. 10 habos kávé a Stepper cukrászdából.

* A hét minden napjában legolcsóbban szerezheti be szükségleteit a Vultur áruházban, Jung és Bélm cégnél, Str. Avram Iancu (Kossuth-utca.)

— Az Atlantic nyári mozgó ma, csütörtökön megnyitja kapuit a szórakozó közönség előtt. Szerencsés helyével minden időviszontagság ellenére való védekezésével, bizonyára a legkellemesebb helye a városnak. Az igazgatóság pedig első és legfőbb kötelességének ismeri azt, hogy a legexklusívabb igényeket is kielégítő filmekkel szórakoztassa közönségét és bemutatoul egyik legjobb filmjét, az „Isten hozta” c. burleszkjét vette műsorra. Buster Keaton játsza a főszerepet. A legjobb amerikai burleszk komikus, akit közönségünk ismer az „Álmok lovagja” c. burleszkjéből. Végtelen mulatságos téma, telve a legkacagatóbb helyzetkomikummal. — Utólréhetetlen humorral van megjelenítve a világ első vonatja, szinte lehetetlen az írás művészetének is híven mindazt visszaadni, ami itt látható. Az utolsó felvonásban pedig Buster Keaton akrobata hivatottságának adja jelét a Niagara zuhatag jeleneténél és itt méltó partnernek bizonyul a Talmadge testvérek harmadika, Natalie, aki a hajmeresztő mutatványokban hiedegvérenek és bátorságának adja jutalmát. Az Isten hoztát megelőzőleg „Hector és a házasságszédeigő” c. 2 felvonásos Mac Sennet burleszk megy, Louis Fazendáva, a legjobb komikával a főszerepben.

— 1880. május 7-én. Ma negyvenöt éve. Gustave Flaubert a „Bovariné” és „Salammbó” című regények szerzője 60 éves korában örökre lehunyta szemét. Flaubert első nagy regénye a „Bovariné”, amely miatt perbe került, de még nagyobb szenzációt jelent „Salammbó” című regénye, amely a karthágói zsoldosok lázadásának keretében egy csodálatos, érzéki és buja szerelem történetét meséli el. Ezt a pazar és szindús regényt a bécsi Sascha filmgyár megfilmesítette és hozzájáruló emberek véleménye szerint a film semmiben sem marad el az eredeti regénytől.

Jeanne de Balzac, Balzacnak, a híres regényírónak az unokája alakítja a címszerepet. A 10 nagy felvonásból álló film ma, csütörtökön látható a Dorian-filmszínházban az 5, 7 és 9 órákor kezdődő előadáson. Rendező helyének!

MA
csütörtök este
fél 7 órákor

az esős időjárás
dacára

nagy árverés
lesz a
Dorotheumban

Önt se ijessze el,
ha talán eső esne,
korzózni úgy sem
mehet, viszont a
Dorotheum ma esti
árverésének anyaga
minden érdeklődést megérdemel 1610

Egy nagy
borospince
Várkapu-u. 3 sz. alatt
kiadó 1653
Értekezhetni Diósi fakereskedőnél

Pünkösdi olcsó vásár!

Duplaszéles divat grenadinok m.	69'—	Lei
Francia batisztok m.	39'—	"
Széles francia mosó delének m.	49'—	"
Mosó creponok minden színben m.	49'—	"
Tazar mosó selyem m.	169'—	"
Mosott siffonok	35 leitől kezdve	

Ezenkívül szövetek, selymek, marokenok, szőnyegek, linoleumok a legolcsóbb árakban és legjobb minőségben kaphatók

AU PRINTEMPS

(volt MISSIR) áruházban

BIHORUL

(LLOYD) orth. kóser étterem
folyó hó 3-án ujonnan átalakítva és fényesen berendezve megnyílt.
Olcsó abonoma, alkalmi ebédek és vacsorák, friss villásreggeli.

Egy kis cionista értekezés JERUZSÁLEM SEL EMIPARA

— Szerkesztő ur kérem, ért Ön a cionista dolgokhoz?

— Lelkes híve vagyok a mozgalomnak. Én magam is azt követetem, hogy mindenünne zsidók számára hazát teremtsenek...

— Téved szerkesztő ur. Én most elvi kérdésekről akarok beszélni. Egy egész konkrét dolgot akarok megtudni. Ismeri Ön a hében nyelvet is?

— Fia!t koromban...

— Nagyszerű szerkesztő ur. Akkor legyen szíves olvassa el az Új Keletnek legutóbbi számában közölt ezt a cikket. Nézze, a cikknek ez a címe: „Jeruzsálem Sel Emipara”. Magyarázza meg nekem szerkesztő ur, mit jelent ez?

— Nagyon szívesen. Ezt a szót: Jeruzsálem nem kell magyaráznom. — A „Sel” szó tipikusan zsidó határozószó.

A genitívust, az egyik szónak a másikhoz való vonatkozását jelenti. Nincs rá pontos magyar kifejezés. Nagyon rokon a német „wegen”, „für”, a francia „pour”, a román „pentru” szavakkal. Így szokták mondani, amint azt is számtalanszor olvasta: „Sel pesach” valamire, ami húsvéti, húsvétra való stb.

— Rendben van, midet tudtam. De mit jelent ez a szó „Emipara”?

— Látja, ez már sokkal nehezebb hangzásról jöttél, úgy látom, hogy arab szó, amelyet teljesen átvett már a héber nyelv. Az új zsidó államban már teljes polgár jogosultságot nyert, a héber nyelv befogadta. Ugy használják, mint például nálunk a konjunktúrát. — De nem azt jelenti.

— Hát mit jelent?

— Többféle értelme van. Hamarjában meg sem tudom mondani. Ha jól átgondolom, magyarul egyáltalában nem is lehet kifejezni. Legfeljebb körülírni. Összefügg a cionista mozgalom különböző frakcióinak tevékenységével.

— Nos, nagyon kíváncsi vagyok.

— Egészen bizonyos, hogy a zsidó szellem egész mentalitása ebben a szóban foglaltatik. Valami különleges entuziazmust jelent, a zsidó nemzeti lelkes felbuzdulását, valami elántságot, ami a mai letargikus korszakban csakis az alapvető zsidóságból található fel.

— Még mindig nem tudom, mit jelent.

— Mondom, nagyon nehéz magyarul megmondani. Én egész pontosan tudom az értelmét, csak nehéz rá megfelelő magyar kifejezést találni. De nyugodt lehet, igazi cionista szó.

— Szerkesztő ur ne haragudjék, de meg kell jegyezni, hogy szerkesztő ur egy hólyag.

— Tessék?

— Ne sértődjék meg, de ha átolvasta volna a cikket, rögtön tisztába lett volna a rejtélyes szó jelentésével.

— Hát mi van abban a cikkben? Mit jelent az a cikk?

— Nos hát, ha Ön is bevallja, hogy nem tudja, én megmondom. Az egész csak egy sajtóhiba.

— Sajtóhiba?

— Az Új Kelet cikkének címe ez: „Jeruzsálem selyemipara”. Nos, egy iparvételten kimaradt és így lett a cikk címéből a misztikus hangzású jelző „Jeruzsálem Sel emipara”. No látja szerkesztő ur, az újságírók egy egyszerű sajtóhibából milyen pompás értékeztet tudnak tartani a cionista mozgalomról.

— drb.

x Külföldi utazáshoz vizumokat ha gyorsan és pontosan akar, a Hegedüs Hirlapiróda vigye.

Költözködnek a nagyváradai iparosok és kereskedők

Lekerülnek a régi cégtáblák — Üres üzlethelyiségek a város központjában — Ki fizeti meg a magas béreket?

Május 6-án, azaz tegnap járt le azoknak a nagyváradai iparosoknak és kereskedőknek a bérlete, akit háztulajdonosaikkal nem egyeztek meg s akiknek a bérletét a bíróság nem hosszabbította meg. A törvény szerint ezeknek most már három napon belül ki kell költözködniük, tekintet nélkül arra, hogy van-e már új üzlethelyiségük, vagy nincs. A költözködés már napokkal ezelőtt megindult s a törvény erejénél fogva számos váradai iparos és kereskedő hagyja el régi megszokott helyiségét. Ma már főleg és céltalan volna töprengeni, hogy a kénytelen költözködések nem lehetett volna-e valamiképpen elkerülni. Éppen ezért most csak arra szorítkozhatunk, hogy nagy vonásokban ecseteljük annak a változásnak a képét, amelyet május 6-ai, illetve 9-e Nagyvárad exterieurjében teremteni készült.

Akik mennek és akik jönnek

A Ferdinánd király (Rákóczi) uton a legszembevetőbb változás a Bazar-épület főkapujának átépítése, amely, mint tudjuk, a Waiszlovits-házból kilakoltatott Pacala-gyógyszertárnak fog új helyiséggel szolgálni. Az épülő patika helyiség mellett, a Savoly-illatszertár volt üzletében a Banca Frontiera helyezkedett el, a melynek régi helyisége — leg-

alább ezidő szerint — még új bérlet nélkül áll. A Pacala-gyógyszertár volt helyén Waiszlovits régi tervét szeretné megvalósítani, azaz cukrászdát szeretne ott berendezni, melynek vezetését, — hír szerint — Parlagi Lajos, volt színigazgató vállalná. Simon Béla régiségkereskedő kilakoltatása ügyében még nem döntött a bíróság. Mellette azonban már elköltözött a Tóth-féle csemegeüzlet a Holban, tábornok (v. Széles-utca)ba. Helyét az Old England divatáru kereskedés fogja elfoglalni, amelynek a Mária királyné (v. Bémer-tér)en kiűritett helyisége még nem akadt új gazdára.

A Mária királyné (v. Bémer-tér) Lucullus-bodega, illetve alkalmi fehérnemű kereskedés is elköltözik. Helyére a Kertész divatáru kereskedés kerül a Rimanóczy-utcai a Papolczy-házból. Ugyancsak a Papolczy-házból távozik Nógrádi szabó is, akinek helyébe szintén szabó, Weisz Zsigmond kerül a Heymann-épület egyik Vulcan (v. Nagy Sándor) utcai helyiségébe volt bérletje. A Royal-művek harmadik vitás bérlete: Babits borbély ügye még a bíróság előtt van, amely a Rimanóczy-fürdő régi borbélymesterének bérletmeghosszabbítását illetőleg még nem döntött.

Hurcolkodás, csere és kilakoltatás városszerte

Amerre jár, mindenütt üres boltokat, leeresztett redőnyöket és költözködő kereskedőket lát az ember. Dolgoznak az ácsok, dolgoznak az üvegesek és a lakatosok is mindenütt: a régi cégtáblák lekerülnek és újak hirdetik a májusi változást, városszerte.

A Gerliczy-palotából kiköltözik az Atlasz-gyógyszertár a Stern-palotából a Steinfeldné és Stern-féle képkeretező vállalat s a Széchenyi-szálloda épületének megszokott rendjét is alaposan megbontja a változás. Nagy P. István helyére a Stupardrogueria kerül, míg Freund Benjamin órát Georgescu katonai szabó váltja fel. Váradai Hermann borbély ügyében pedig a bíróság hivatott kimondani az utolsó szót.

A Sas alatt sem mulik el a május változás nélkül. Természetesen a Kovács Testvérek nagy áruházát kell megemlítenünk először, amely a Metropolittem rem óriási helyiségét foglalta el. Kiköltözött az Enyveshát, hogy helyet adjon a Sonnenfeld-bazár új üzletnek, nemkülönben Fischer Salamon is, akinek helyén viszont Schlesinger Albert nyit új rőfösüzletet. A Faragó Testvérek, illetve a Humanitas volt helyiségét a Steiner-butorület foglalja el és megürül a Turul-cipőgyár régi helyisége is.

Az Avram Jancu (v. Kossuth) utcában a Kovács Testvérek volt üzletébe a Vitrael divatáru-cég költözik, amely régi helyi-

ségének egy részét is megtartja. A helyiség másik felébe Kepes Etelka órák kerül, akinek helyét viszont Neumann papirkereskedő foglalja el, helyét csinálva Steiner borkereskedőnek.

A Jorga (v. Zöldfa) utcában

Esőben a Szent Márk téren

A jó valutájú németek lépik el Velencét

— Az Estilap munkatársától —

Velence, 1925. május.

Hiába! Velence szépségéből sem a facchinók, sem a hotelportások, de még az üvegyárba csalogató gyerekek tolaszkodása sem tud levonni semmit! Csak ez az átkozott eső ne volna!

— Ugyan hagyja! Még ez az eső is jól áll Velencének! Az ember úgy érzi magát, mintha Brugesben volna, tudja a holt Brüggeben, amiről Rodenbach olyan halálosan szép regényt írt. Ó, az a kis flamand város, ahol sok a templom, sok az ódon ház és a finom esőcseppek, mint valami tük, át meg átszurkálják a kihalt esatornák mellett futó aszfaltjárdaikat! ...

— Bruges, az Bruges és Velence, az Velence, asszonyom s most itt vagyunk. Kár az összehasonlításért. Nem voltam ugyan Brugesben, de Rodenbachot én is ismerem és ennek alapján állithatom, hogy az összehasonlításnak Velence javára kellene kiutnie. Ugye, most esik az eső? Nos, képzelje magát Brugesben olyankor, amikor — mint ön Rodenbach után szabadon oly szépen kifejezte magát: — az esőcseppek, mint megannyi finom tü, át — meg átszurkálják az utcákat. Alig hiszem, hogy olyankor egy-egy szentes brugesi öregasszo-

hasznoló kisebb cserék történtek. Löwberr helyére az Ertsey Testvérek mennek, az udvarban viszont szavonuló Grósz vendéglő helyére a Parti Áruház s így tovább. El költözik a Traub borkereskedés is, viszont az Agrária műszaki üzlet még a bíróságtól vár döntést. Nagyobb változás az, hogy a Faragó és Niszel-cég a Hangya Sándor-utcai épületébe megy át.

A Nagyváradai Takarékpénztár kispiaetéri épületéből az Alexandru (v. Teleki) utcai front minden bérője kimegy, köztük a Malomépítő R. T. Itt is, ott is üres boltok maradnak vissza...

Üres boltok és hajléktalan boltosok

Sajnos, nem állt módunkban a város minden részében beállt változást ellenőrizni. Rövid felsorolásunk keretében nem is terjeszkedhetünk ki arra a sok-sok iparosra és kereskedőre, akiket a periferiákon ért a májusi kilakoltatás parancsa. Sokan még bent vannak helyiségükben, jól lehet tudják, hogy 9-ike után, ha másként nem mennek, karhatalommal fogják kitenni őket. — Nagy kérdés, hogy hol fogják folytatni egzisztenciájukat azok a kiskeresedők és iparosok, akik egy új helyiség nagy terhet nem tudják viselni.

Egy másik kérdés az üresen maradt üzlethelyiségeket illeti. A város központjában, éppen úgy, mint a külvárosokban is, — a nagy kereslet ellenére is, — maradnak helyiségek, amelyeket nem vesz ki senki. Nem pedig azért, mert azt a bért, amit a törvényadta szabadságukkal élő háztulajdonosok kérnek, nem tudják megfizetni.

A májusi kilakoltatásoknak tehát egyik legsomorúbb eredménye az lesz Váradon, hogy üres boltok fognak gazdára várni akkor, amikor szegény iparosok és kereskedők nem fognak tudni új üzlethelyiséghez jutni.

nyon kívül, aki templomba igyekszik, valaki is kibujnik az utcára. Ellenben, nézzem széjjel itt a Piazza San-Marcon! A galambokat csak úgy etetik, a ciceronok csak úgy magyaráznak, a németek csak olyan nagyhangon beszélnek és az angol lányok csak úgy flörtölnek, mint a legpompásabb napos időben. Sőt, hallgasson csak oda: az egyik kávéházban ugyan Wertheren kesereg a zenekar, de a másik nem hagyja el magát és azért is azt a szemtelen profán „Jede gnädige” kezdetű hardalt játsza. Mondom, nem jártam Brugesben, de azt hiszem, ott maglyán elégetnék, vagy legalább is kiséprüznék azt, aki a partvenük állati hedonizmusának ezt a himnuszát meg merné szólaltatni: Velence — az más! Itt, ahol ezerkétszáz esztendő legszínvonalasabb történelmének relexét rejti minden kő, mindent szabad. Ez a különbség az északi zárkózottság és a déli nyíltság közt. Ez a különbség a breton-kelta germán — sokszor ál — moralizmus és a latin féktelenség — sokszor egyik végtelenből a másikba kapkodás — de mindenesetre őszinteség mondhatnám: brutális nyíltság között. Ne tartson, kérem, izléstelennek, nem fogok rámutatni azokra az utcasarki tényekre amelyek kétségtelenül bizonyít-

Ják hogy az olasz nép, sőt pars pro toto, a latin fajta tulzoltan öszinte és a szemérmét alig ismeri.

A figyelmes olvasó kitalálhatta már, hogy ez a beszélgetés Velencében a Szent Márk-térén folyt le, egy kisebb magyar társaságban, amelynek zöme Rómán felé volt zárandoklóban. Körülötünk (mert én is a társaságban voltam) hullámzott a nép, a valóban istenáldotta nép: angol fontokkal, dollárokkal és főleg arannyá előléptetett papírmárkával bőven megáldott első, második harmadik és századik, meg ezredik polgárok és hogy teljes legyen a színkép, amit a Szent Márk-térnek nevezett teatrum előadásáról nyújtok, — fel kell sorolnom a himzett frakkos, kardos, Napoleonskalapos carabinieriakat is, akik legkevésbé sem keltettek félelmetes benyomást, sőt ugyan jámboran sétáltak a tömegben.

— Ez volna hát az a tér, amit Napoleon a világ legelőkelőbb és legszebb szalonjának nevezett! — mondta egy magyar zárandok és mi, immár ég tudja hányadszor, szemügyre véve a két Procuratie a Campanile alája erősített baros és termométereket és a galamboskat, akik (nem amelyek!) hallatlan grafióz mozdulattal kapkodták a kukoricaszemeket — bementünk a Szent Márk-templomba.

Az Atrium dugig volt németekkel. Ezeknek könnyű most utazni az aranymárkával. Lompos bajor asszonyok, vágottarcu, merevgesztusu poroszok társaságában. A férfiakon feszül a civilruha és monoklijuk is elárulja, hogy még mindig a porosz tisztnek Potsdamig, esetleg Zabernig terjedő perspektívájából nézik ezt a bagázsvilágot... Az egyik porosz kicsit bágyadtan hallgatja a ciceronét, aki, bizony, a német nyelvet — palóc dialuktusban beszéli. Csak akkor élénkül fel a porosz, amikor a cicerone rámutat az Atrium közepe táján a három vörös márványkockára és emelt hangon mondja:

— Most tessék figyelni hölgyeim és uraim! Amit mondani fogok, az nincs benne sem a Baedekerben, sem a Griegensben. Ez a három vörös márványkocka jelzi azt a helyet, ahol Barbarossa Frigyes...

A cicerone itt művészi kiszámítással szünetet tart, hogy az érdeklődést felcsigázza. Ez sikerül is neki. A porosz, akiről fentebb szó volt, csillogó szemekkel figyel és gondolom, maga elé idézi a Rótszakállu félelmetes alakját, amint a Brenneren keresztül csapatai élén, hét és félszáz évvel ezelőtt dübörögve

nyomulhatott az Adria királynője felé... A cicerone folytatja: ... Igen, hölgyeim és uraim ez az a hely ahol 1177-ben Barbarossa Frigyes letérdelt III. Sándor pápa előtt és azt mondta: „Péter előtt térdelek le!” — „Előttem és Péter előtt!” — válaszolt III. Sándor pápa.

Nézem a porosz arcát. Szemmellátáhatóan bosszus. Aztán mennek tovább és velük megyünk mi is. A templomot most diszítik mert holnap nagy napsz: Velencébe érkezik a bergamói herceg, Viktor Emánuel király unokaöccse, hogy a hadviselt velencei festők és szobrászok kiállítását megnyissa. Holnapután pedig a legnagyobb velencei ünnep: Szent Márknak, a város védszentjének nevenapja. Ha ugyan az első el nem mossa mindkét parádét...

Erdős Iván.



TEMESVÁRI SÖR

minőségben vezet

Eladó 147 különféle ház

Cosbuc (Szalárdi), Vlahuta (Szt. János) Károly herceg (Sziágyi Dezső), Ciorogariu (Uri), Bratianu (Szaniszló), Zsiga Miklós (Lukács György), Berthelot (Sal Ferenc), Delavrance Ritoók Zsigmond, Oltenia (Csengeri), Ion Ciordas (Berkovits Ferenc), Mihály herceg (Gerliczy), Alba Iulia park (Bunyitay liget) Take Ionescu (Körös), Saguna (Kapuscinus), D. Cantemir (Bóthy Ö.), Cuza Voda (Szacsavay), Titu Maiorescu (Menhász), Samuil Micu (Szabadság), Dorobantilor (Rulikovszky), Coivin Mátyás (Baththány), stb. utcákon Ezen ingatlanok 11 kivételével mind elfoglalhatóak. Vannak jelenleg nem elfoglalható házak

hallatlan olcsó árért
Feledi Sándor

Ingatlan értékesítő irodája
Str. I. C. Bratianu (v. Szaniszló-u.) 1a.
Telefonszám: 16-27

Színház

Csütörtök este: Román előadás.
Péntek: Katonadolog, operett repris B bérlet.

Szombat délután fél 4 ó. akor: Altona E. Kovács Mariska vendégfelléptével. Mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Juhász legény szegény juhász legény, operett ujdonság, bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 3-kor: Próbaházasság operett. Mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap délután fél 6-kor: Kis lord, Küri Klári gyermekprimadonna felléptével. Mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este fél 9-kor: Kék mazur operett repris. Bérleten kívül.

Hétfő: Katonadolog, operett repris, A bérlet.

Kedd: Kék mazur operett repris, B bérlet.

Szerda: Vörös ember, vigjáték bemutató. Premier bérlet.

H. Csillag Emilia bemutatkozása

Tegnap este a Dolovai nabob leányában lépett a színház közönsége elé Hílné Csillag Emilia. A váradi uriaszszony fellépése nem akart feltűnő próbálkozás lenni, csupán első, komolyabb lépés az egzisztenciát is ígérő színpadon. A művészasszony kellemes jelenség a színpadon, izléses minden vonatkozásban, beszédmodora higgadt és mesterkéletlen. Kár azonban, hogy a naiv és már régen műkedvelőknak szánt Herczeg-darabban mutatkozott be. Mosdernebb műlőjü és haladottabb stílusdarabban több eredetiségre és őszintébb közvetlenségre nyílik alkalom. A publikum azonban így is lelkes őszinteséggel fogadta Hílné színpadi fellépését.

Katona dolog. Mércs-Béldi és Zerkovitz Béla gyönyörű operettje a Katonadolog pénteken este B bérletben kerül színpadra, hétfőn pedig A bérletben megy. A Katonadolog nálunk emlékeztet nagy sikert aratott, mert a társulat legjobb erői játszákn benne a főszerepeket.

Kék mazur. A legteljesebb ambícióval és művészi felkészültséggel folynak a próbák Lehár Ferenc rendkívül értékes és szép operettjéből a Kék mazurból, melynek repríze vasárnap este bérletszünetben lesz.

Rabega bukaresti tenorista a hó

13-án, szerdán a Csárdáskirálynő főszerepében Edvinben lép fel először Nagyváradon

— Petrás Sári vendégjátéka lesz a tavasz szezon szenzációja. A világhírű művész 15-én a Lengyelvárosban, 16-án pedig a Marinka táncosnőben lép fel.

MA-YONG

1130 újra kapható
Kálmán ékszerésznél

BANCA FRONTIERA PENTRU COMERT SI INDUSTRIE S. A.

Bulevardul Reg. Ferdinand 3.

Telefon:

5-41, 5-20.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával

Devizakereskedelemre
jogosított pénzüintézet.

Elfogad
takarékbetéteket
kedvező kamatozás mellett.

x A Savoly-illatszerár áthelyezése. Értesitem a tisztelt közönséget, hogy Savoly illatszerárát megszüntettem és teljes áruraktáramat átvittem az Angyal drogueriában. Illatszerüzletemet itt folytatom és a legduzsabb és legválasztékosabb rakattárral állok a közönség szolgálatára. Üzletemet az eddigi névön, az eddigi szolid és disztigvált alapon fogom vezetni és kérem a nagyközönség további szíves támogatását, Barna Miklós az Angyal-drogueria tulajdonosa, Bul. Regele Ferdinand (Rákóczy-ut.)

Parkáruház, Engelnél, diszműárak, márkásporcellánok, retiküllők és utazási cikkek nagy választékban.

Mit vásároljunk a héten Kováts Testvérek áruházában

Az alábbi cikkeket csakis az alant megjelölt napokon árusítjuk

Hétfő

Csikos és kockás női szövetek száz különféle variációban utcai ruhákra alkalmas méter ára:

85

Lei

Kedd

Vékony selyem-szálusifon eredeti angol gyártmány csaiádi árban, csak biharmegyei vevőknek, 1 mtr. ára

35

Lei

Szerda

Különböző színű kitűnő minőségű francia delin, nem gyapju 1 mtr. ára:

35

Lei

Csütört.

A legdivatosabb angol krep pongyolákra legalkalmasabb anyag 1 mtr. ára:

45

Lei

Péntek

Gyönyörű sprices hollandi épons duplaszéles a legizlésesebb mintákban 1 mtr. ára:

85

Lei

Szombat

Elsőrangú angol színes batisztok pongyolára és ruhákra különösen alkalmas 1 mtr. ára:

35

Lei

KOVÁTS TESTVÉREK SAS-PASSAGE

Figyelem!
Nem létezett
alkalom!

Az alábbi cikkek naponként is vásárolhatók:

Női szövet tiszta gyapjuból	250	leitől
Férfi " " "	275	leitől
Selymek " " "	275	leitől

El ne mulassza
megtekinteni!

HIREK

Váradai fi. harmonikusok
tegnap esti koncertje

Impozánsan szép publikum gyűlt össze a nagyváradai filharmonikusok tegnap esti koncertjére. A Katolikus Kör terében csaknem megtelt az alkalomra, hogy a zeneegyesület idei negyedik hangversenyét megrendezte. Mindenképen komoly és magasabbrendű élvezetet reprezentált ez a zeneest is. A műsorból kimagaslott a két Beethoven-szám. Az egyik Goethe költeményére írt híres kautató: szerencsés utazás a Csendes Óceánon. Ebben a társaság veséves énekara és az orchester vettek részt. Hubik karnagy pompás és lendületes vezetéssel. A másik szám Beethoven C-moll zongoraversenye volt, amelyet zenekar kísért. — D. Eichner Ilona zongoraművész főlejtethetetlen teljesítménnyel írta be nevét a filharmonikusok annaleiseibe. Játékkészsége, stílusa, technikája mindmegannyi érték, amelyek a megérdemelt és hosszantartó ovációt szinte kihoztak. A zenekart *Vomácska* karmester irányította, amínthogy *Schubert* remert csonka-szimfóniáját, a legzindúsabb zenei költemények egyikét is ő dirigálta kivételes izléssel.

Végül *Vomácska*, mint komponista is bemutatkozott. *Román rapszodia* címen zenekölteményt írt, amely felépítésében ragaszkodik a megfelelő formához, melódiáiból pedig román dalmotívumok csendülnek ki. A közönség egyaránt őszinte melegséggel ünnepelte *Vomácska* ban a szerzőt és dirigent.

Az aradi színigazgató
mint élő plakát

Fekete Mihály különös reklámja

A régi vándorszínész korszak jut az eszünkbe, amikor *Fekete Mihály* aradi színigazgató zombolyai vendégszerepléséről adhatunk hírt. Az elmúlt szombat és vasárnap *Fekete Mihály* Temesváron szereplő szintársulata Zombolyára rándult ki és ott tartott két operett-előadást. Zombolya ugyan nem falu, de a legjobb akarattal sem lehet városnak nevezni és így történt, hogy *Fekete Mihály*, akinek egészen hirtelenül kellett átengednie a temesvári színházat, minden különösebb reklámozás, levegőplakát és hirdetés nélkül kezdte meg zombolyai előadásait. Hogy mégis értesüljön róla Zombolya, hogy megtudják, milyen nem mindennapi esemény vár rájuk, *Fekete Mihály* a nagyvendéglő épülete elé odaállította a zenekarát és a legujabb operettekből — a katonai pa-

ramcsnokság engedélyével — különböző egyvelegeket muzsikáltatott Zombolya főterén.

Odacsődült egy-kétőre egész Zombolya és az igazgató örömmel látta, hogy estére, egyelőre a zenekar révén, megtelik majd a színház. Ugyanakkor észrevette, hogy a zenekar egyvelegeit nagy figyelemmel hallgatja egy komoly külsejű úr, aki az imént szállt le a motorbiciklijéről és aki nyilván csak átmotorbiciklizett Zombolyán.

— Hol gyujt ez a gép, kedves uram? — kérdezte *Fekete Mihály* a motorbiciklis úrtól.

Az idegen ur bemutatkozott, megmagyarázza a gép gyujtási szerkezetét, mire *Fekete Mihály* kezébe vesz egy plakátot, egy másikat a hátára akaszt, felszáll a motorbiciklire, maga után vezényli a színházi zenekart és zene kísérettel körülmotorbiciklizi egész Zombolyát.

Estére megtelt a színház! ...

* A bihari hágó véres szenzációja...? A bihari hágó véres szenzációja a szörnyű rablótámadás mára egyszerű kis balcsentté zsugorodott. A reggeli lapok feltűnő tudósításban számoltak be a fényes nappal elkövetett rablótámadásról, amelynek áldozata *Barta András* színházi díszítő, a kórházban szenved a véres esemény következményeit. A rendőrhatalóság nyomában bevezette a vizsgálatot a vakmerő rablótámadás ügyében, amelyről ma aztán megállapították, hogy *Barta*, aki egy mulatságon vett részt Hegyközségben illemlő állapotban biciklivel indult vissza Váradra. A kába fiatalember biciklijével nekiment egy kilométerjelzőkönek, majd kellő lendülettel az út mellett lévő árokba zuhant. Itt találtak rá a városba igyekvő emberek és a testén több helyen sérült kerékpárost behozták a kórházba. A rendőrség beszüntette a vizsgálatot.

* *Silberstein* és *Somló* kiegyezett a hitelezőivel. Ma délelőtt tartotta meg a tárgyalást dr. *Aliquander Kálmán* csődbíró *Silberstein* és *Somló* csődönkivüli könszeregyezése ügyében. A tárgyaláson a hitelezők többsége elfogadta a cég egyezségi ajánlatát, amely szerint a tartozásait 6 hónap alatt, 45 százalékre ejtjéig fogja kiegyenlíteni.

x *Hugó Victor* A NYOMORULTAK teljes mű, négy kötet ára 330.— Lei. Kapható a *Hegedűs Hírlapirodában*.

Park áruház, Engelnél Valódi angol és Hammel Rackettek, tenniszlabdák

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Az
Atlantlc nyári mozgó
ma, csütörtökön megnyílik
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Diákok véres forradalma

Revolverrel és bombákkal támadtak a tanárokra
Érettségi — két halottal és tíz sebesülttel

— Az Estilap eredeti távirata —

Vilnából jelentik: Ujlenyelország egyik legnagyobb városában Vilnában olyan szörnyű diákttragédia játszódott le, amelyen véres szenzációk e napjainban is példátlan.

A vilnai főgimnázium diákjai között forradalmi mozgalmat keletkezett az érettségi vizsgálatok miatt és az elkeseredett diákok revolverekkel és bombákkal támadtak az igazgató és a tanárok ellen. A merényletnek az igazgató az egyik tanár és tizenkét diák esett az áldozatul. A diákok közül ketten szörnyethaltak.

A diáktforradalomról a következőket táviratozzák:

A lengyel iskolatörvény szigorú szabályokat állapított meg az érettségi vizsgálatok rendjére vonatkozólag. A tanári testületnek joga van az érettségi vizsgálatot eltiltani azokat a diákokat, akik a tantestület véleménye szerint, a lengyel állameszme szempontjából veszélyeseknek látszanak. Ezek a rendelkezések elsősorban az orosz diákok ellen irányultak, akik előzetlenek a lengyel urallommal szemben és nagyobb részt kommunista érzelműek. A főgimnázium tanári kara többek között

három olyan diákot is eltiltott az érettségitől, akik nyolc éven át eminens tanulók voltak.

Ez az intézkedés a végletekig elkeserítette az egész diákságot és már napokkal ezelőtt sejtették.

SPORTSEMÉNYEK

Hogyan álljon föl
a váradai csapat Kolozsvár ellen?

Az Estilap tegnapi számában *Kiss Kálmán* szövetségi kapitány nyilatkozata alapján ismertettük a váradai csapat Kolozsvár elleni összeállítását. Miután a szövetségi kapitány a csatársor végleges összeállítására vonatkozóan nem tudott kellő felvilágosítást adni, szükségesnek tartottuk egy közismert nagyváradai sportember véleményét is kikérni, akinek nyilatkozata meg egyezik a sportpublikum álláspontjával.

Az érdekes nyilatkozat a *Ströck-Bartha-Szekely* védelmi vonalat és *Csillag-Kinigli-Raduciner* halvesort szintén a legjobbnak tartja.

Nem szabad viszont elfelejteni, hogy Kolozsvár védelme szintén igen erős és így különösen fontos és nagy súly helyező a csatársor összeválogatására.

hogy az elkeseredés merényletben fog kirobbanni.

Tegnap kezdődött meg az érettségi vizsgálat a főgimnáziumban. Egyszerre a három ki-csapott diák revolverekkel fel-fegyverkezve berontott az osztályba. Rettenetes izgalom keletkezett és még mielőtt a tanárok magukhoz tértek volna a meg-lepetésükből, két diák elsütötte revolverét.

Az igazgató és az egyik tanár véresen és eszméletlenül buktak le a katedra mellől.

Ebben a pillanatban a harmadik diák kiejtette a kezéből a bombát, amely arra volt szánva, hogy az egész épületet felrobbantsa. A bomba explodált, a szoba falai leomlottak. Rettenetes jajveszékeltés keletkezett és az első pillanatban úgy látszott, hogy senki sem kerül ki élve a romok közül.

A mentési munkálatok alkalmával kiderült, hogy az igazgató életveszélyesen sérült meg, a tanár sebei is igen súlyosak. Két diák azonnal szörnyethalt. Az egyik halott, *Ormanszky*, aki a bombát eljettette.

A diákok közül még

tíz súlyos sebesültet szállítottak el a mentők, többen közülük haldokolnak.

A városban leirhatatlan a pánik. A helyőrség parancsnoka elrendelte az összes nyilvános helyiségek bezárását és a város főbb pontjait katonaság szállotta meg. Attól tartanak, hogy a holnapi tömegmenetlések alkalmával zavargások lesznek.

Erős fizikumú, áttörő, állóképességű csatároknak van szükség, akik kilencven percen keresztül kemény munkát kell, hogy végezzenek. Ilyenformán a csatársor így festhetne:

Drescher-Csomag-Rónay-Mónus-Zsiga.

Ez a csatársor a rájuk bízott feladatot minden jei szerint kifogástalanul tudná megoldani.

○ A NAC vasárnap esti tornaszünnepélye. A Nagyváradai Atlétikai Club vasárnap esti tornaszünnepélyére páratlan ambícióval folynak az előkészületek. A rendezőbizottság minden áldozatot meghoz, hogy a hölgy és férfi tornászcsapat bemutatkozása nyívs keretek között menjen végbe. A műsort is a legelsőrangú számokból válogatták össze s ennek során a *Kramer-Szántó-dr Aliquander-Kürthy-Schmidt* quintet *Schubert*nek egy Váradon még nem játszott gyönyörű melodikus kompozícióját fogja előadni. A szabagyakorlatokat pedig a 85-ik gyalogezred zenekara fogja kíséni.

Pásztor Árpád:
Tolsztoj tragédiája L. 220.— 2

Nagy tömeg varrott szandál, vászon,

1547

tennisz és selejtes Carmen-cipők érkeztek a

Selejtes cipőáruházba

Színház-utca 4.

Olcsó árak!

